

Suvestinė redakcija nuo 2018-06-27

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-10-05, i. k. 2016-24588

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA EKONOMINĖS VEIKLOS PRADŽIAI KAIMO VIETOVĖSE“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ 2016 METAIS PATEIKTOMS PARAIŠKOMS, PATVIRTINIMO

2016 m. spalio 5 d. Nr. 3D-574
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/142 (OL 2016 L 28, p. 8), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. sausio 29 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/568 (OL 2016 L 97, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos

kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. balandžio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/669 (OL 2016 L 115, p. 33), atsižvelgdama į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas 2016 metais pateiktoms paraiškoms (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 3D-574

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR
VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA EKONOMINĖS VEIKLOS
PRADŽIAI KAIMO VIETOVĖSE“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS,
TAIKOMOS 2016 METŲ PARAIŠKOMS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos 2016 metais pateiktoms paraiškoms (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/142 (OL 2016 L 28, p. 8), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. balandžio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/669 (OL 2016 L 115, p. 33), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais,

padarytais 2016 m. sausio 29 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/568 (OL 2016 L 97, p. 1), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – *De minimis* reglamentas), Europos Komisijos suvestiniu pranešimu Nr. 2008/C 95/01 dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL 2008 C 95, p. 1), 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 1 tomas, p. 340), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais, 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/791 (OL 2016 L 135, p. 1), 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių sampratos (OL 2003 L 124, p. 36), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą, patvirtintą Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“ bei atsižvelgiant į Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 4-126 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės), Socialinio verslo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 4-207 „Dėl Socialinio verslo koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Socialinio verslo koncepcija), Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ (toliau – Sumaniosios specializacijos strategija), bei į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų

teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 3D-774 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

2. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

2.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

2.2. **ES** – Europos Sąjunga.

2.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

2.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Darbo diena** – darbo laiko apskaitos vienetas, kurį sudaro ne mažiau kaip 8 darbo valandos. Faktiškai išdirbtų valandų skaičius turi būti sumuojamas iki visų darbo dienų skaičiaus ir apvalinamas iki sveikojo skaičiaus.

3.2. **Darbų pradžia** – laikas, kai pradedami su investicija susiję faktiniai statybos darbai arba prisiimamas pirmasis teisiškai privalomas sutartinis įsipareigojimas užsakyti ir (arba) įsigyti įrenginius, arba bet kuris kitas įsipareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama, priklausomai nuo to, kuris įvykis pirmesnis. Žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas, nelaikomi darbų pradžia.

3.3. **Darbo užmokesčio išlaidos** – visa pinigų suma, kurią faktiškai sumoka paramos gavėjas, atsižvelgdamas į darbo vietų skaičių. Ją sudaro bendrasis darbo užmokestis iki mokesčių per nustatytą laikotarpį ir privalomosios įmokos (pvz., socialinio draudimo įmoka ir kt.).

3.4. **Įkainis** – Ministerijos patvirtinta kaina, už kurią galima įsigyti įrangos, technikos, mechanizmų, prekių, paslaugų ir (arba) darbų. Įkainis nustatomas eurai be pridėtinės vertės mokesčio.

3.5. **Įmonė** – ekonominę veiklą vykdomas subjektas.

3.6. **Kaimo gyventojas** – fizinis asmuo, kuris nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

3.7. **Kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius, neviršija 6 tūkst. ir savivaldybių centrai, kurių gyventojų skaičius neviršija 3 tūkst. Sodų bendrijos teritorija, taip pat kurortas, nelaikomi kaimo vietovėmis.

3.8. **Paramos teikimo laikotarpis** – ne ilgesnis kaip 5 metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo iki galutinio lėšų išmokėjimo dienos.

3.9. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projektų aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąja nuoma, taip pat viešinimo išlaidos.

3.10. **Socialinis verslas** – tai verslo modelis, pagal kurį, išnaudojant rinkos mechanizmą, pelno siekimas susiejamas su visuomenei naudingais tikslais ir prioritetais, remiamasi socialiai atsakingo verslo bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės nuostatomis, taikomos socialinės inovacijos.

3.11. **Verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai.

3.12. **Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis** – verslo planui įgyvendinti skirtas ne ilgesnis kaip 5 metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki galutinio lėšų išmokėjimo dienos.

3.13. **Verslo plano įgyvendinimo pradžia** – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, t. y. padaręs investiciją ir (arba) sudaręs sutartį dėl paslaugos gavimo, raštu apie tai informuoja Agentūrą.

3.14. **Verslo plano kontrolės laikotarpis** – trejų metų laikotarpis nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje ir verslo plane numatytų įsipareigojimų.

3.15. **Viena įmonė** – kaip nurodyta Komisijos reglamento Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 dalyje ir Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje.

3.16. **Žemės ūkio produktų perdirbimas** – veikla, kurios metu pakeičiama žemės ūkio produktų pirminė fizinė ir (ar) cheminė sudėtis.

3.17. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

3.18. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III SKYRIUS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ (toliau – Priemonė) veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ (toliau – veiklos sritis) prioritetas – skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

6. Veiklos srities tikslinė sritis – veiklos įvairinimo, mažųjų įmonių kūrimo ir plėtojimo, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas.

7. Priemonės veiklos srities kompleksiniai tikslai:

- 7.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;
- 7.2. aplinkos išsaugojimas ir tvario plėtra;
- 7.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

8. Pagal Priemonės veiklos sritį parama teikiama ne žemės ūkio veiklai pradėti. Remiama ekonominė veikla, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK).

9. Pagal Priemonės veiklos sritį neremiamos šios veiklos:

- 9.1. alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais;
- 9.2. tabako gaminių gamyba ir prekyba jais;
- 9.3. ginklų ir šaudmenų gamyba ir prekyba jais;
- 9.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimas;
- 9.5. didmeninė ir mažmeninė prekyba, išskyrus mažmeninę prekybą savo pagaminta produkcija;
- 9.6. finansinis tarpininkavimas, pagalbinė finansinio tarpininkavimo veikla;
- 9.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo operacijos;
- 9.8. nekilnojamojo turto operacijos;
- 9.9. teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimas;

9.10. medžioklė, gaudymas spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusios paslaugos;

9.11. elektros energijos gamyba, pardavimas ir paskirstymas;

9.12. apgyvendinimo veikla;

9.13. žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“.

10. Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede (toliau – Sutarties I priedas) nurodytas produktas. Viena projekte gali būti numatyta keletas remiamų ekonominės veiklos rūšių.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

11. Paramos gali kreiptis:

11.1. veiklą pradėjęs (veikęs pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą) ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo arba pradėsiantis fizinis asmuo;

11.2. naujai įsteigtas (įregistruotas ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo dienos) privatus juridinis asmuo;

11.3. pareiškėjas nuo paraiškos pateikimo iki paramos sutarties pasirašymo dienos turi atitikti labai mažos įmonės reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma juridiniams asmenims) ir rekomendacijoje 2003/361/EB (taikoma fiziniams asmenims).

12. Paramos besikreipiantis fizinis asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

13. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai, partneriai negalimi. Pareiškėju negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės, kooperatinės bendrovės, mažos ir vidutinės įmonės.

14. Paramos paraiška (Taisyklių 1 priedas) išregistruojama, jei paraišką pateikęs pareiškėjas, fizinis asmuo, mirė po paramos paraiškos pateikimo, tačiau prieš sprendimo skirti paramą priėmimą.

15. Jeigu paramos gavėjas mirė po sprendimo skirti paramą priėmimo, paramos gavėjo įsipareigojimai gali būti perduodami ir projekto veikla tęsiama. Šiuo atveju perimti visas teises ir pareigas bei įsipareigojimus, susijusius su parama, teisių perėmėjas gali tik tuo atveju, jeigu jis teisių ir pareigų perėmimo metu atitinka tinkamumo gauti paramą sąlygas.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

16. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka Taisyklių 17–20 punktuose išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei surenka XI skyriuje nurodytą privalomą mažiausią paramos paraiškų atrankos balų skaičių.

17. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai taikomi visiems pareiškėjams, nurodytiems Taisyklių 11 punkte:

17.1. projektas atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytus prioritetus, tikslines sritis ir prisideda prie kompleksinių tikslų įgyvendinimo;

17.2. paraišką teikia subjektas, įvardytas tinkamu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

17.3. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veiklos sritimi, nurodyta Taisyklių IV skyriuje;

17.4. projekto įgyvendinimo vieta turi būti kaimo vietovėje:

17.4.1. pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė įsteigta kaimo vietovėje ir užregistruota Juridinių asmenų registre;

17.4.2. pareiškėjo – fizinio asmens nuolatinė gyvenamoji vieta deklaruota kaimo vietovėje. Tuo atveju, kai veiklos ir gyvenamoji vietos sutampa, pareiškėjo gyvenamosios ir higienos patalpos turi būti atskirtos nuo veiklai skirtų patalpų;

17.4.3. pagrindinės gamybos, technikos, įrangos laikymo patalpos, sandėliai ir pan. turi būti kaimo vietovėje;

17.4.4. projekte numatyta veikla turi būti vykdoma kaimo vietovėje (išimtis taikoma paslaugų teikimui);

17.5. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

17.6. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-540](#), 2017-08-17, paskelbta TAR 2017-08-18, i. k. 2017-13457

17.6.1. statiniai ir (arba) patalpos, kurie bus tiesiogiai naudojami projekte numatytoms veikloms vykdyti, paramos paraiškos pateikimo dieną nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais priklauso pareiškėjui. Žemė po rekonstruojamais statiniais arba po statiniais, kuriuose atliekamas kapitalinis remontas, į kuriuos investuojama ir kuriuose numatyta įgyvendinti projektą, paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjui priklauso nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais. Nuomos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamoju turtu sutartis, sudaryta ne trumpesiam

kaip 10 metų laikotarpiui nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, VI Registrų centre turi būti įregistruota iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamų statinių ir (arba) patalpų valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti numatyta rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto galimybė (atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Žemė po naujai statomais statiniais paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjui priklauso nuosavybės teise;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-540](#), 2017-08-17, paskelbta TAR 2017-08-18, i. k. 2017-13457

Nr. [3D-209](#), 2018-04-10, paskelbta TAR 2018-04-11, i. k. 2018-05847

17.6.2. tuo atveju, kai Taisyklių 17.6.1 papunktyje minimas turtas (išskyrus naujai statomus statinius) priklauso sutuoktiniui (-iams), pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąją turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 10 metų nuo paramos paraiškos pateikimo dienos;

17.6.3. tuo atveju, kai nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 10 metų nuo paramos paraiškos pateikimo dienos;

17.7. jei verslo plane numatyti statybos (naujos statybos, statinio rekonstravimo, statinio kapitalinio remonto) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio techninis projektas arba projektinis pasiūlymas (nurodant statinio pagrindinę naudojimo paskirtį, statybos rūšį, statinio grupę, pogrupį, pagrindinius parametrus (tūrį, plotą, aukštį, ilgį), pagrindinių konstrukcijų (pamatų, sienų, perdangų, stogo dangos ir kt.) medžiagas, kitus parametrus), žemės sklypo sutvarkymo schemą, susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus), statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis su naujos statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimu (projektinė sąmata). Statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą (naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą) leidžiantis dokumentas, jei teikiamas vienas mokėjimo prašymas, t. y. parama išmokama dviem dalimis, turi būti pateikti iki verslo plano įgyvendinimo pradžios, jei teikiami du mokėjimo prašymai, t. y. parama išmokama trimis dalimis, turi būti pateikti kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu, išskyrus nesudėtingus statinius ir įrenginius (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ patvirtinimo“). Jei projekte numatyta nesudėtingų statinių nauja statyba,

rekonstravimas ar kapitalinis remontas, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektą (kai jis privalomas) arba kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą) su statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimu (projektinė sąmata). Jei projekte numatyti statybos (naujos statybos, statinio rekonstravimo, statinio kapitalinio remonto) darbai, bet paramos jiems neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

17.7¹. Jeigu statybą leidžiantys dokumentai Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka turi būti registruoti Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“), Agentūrai jų pateikti nereikia.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-411](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10500

17.8. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

17.9. pateiktas verslo planas, parengtas pagal šių Taisyklių 2 priede pateiktą formą. Verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga. Pareiškėjas verslo plane numato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti.

17.10. bendrieji verslo plano reikalavimai taikomi visiems pareiškėjams, įvardytiems Taisyklių V skyriuje:

17.10.1. pateikiama ūkio subjekto situacijos analizė;

17.10.2. pateikiama detali informacija apie planuojamas įgyvendinti veiklas, investicijas ir laikotarpius;

17.10.3. pateikiama informacija apie tolesnę verslo plėtrą, pasibaigus projektui;

17.10.4. pateikiami įrodymai, kad ūkio subjektas atitiks ekonominio gyvybingumo rodiklius, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

17.10.5. pateikiama informacija apie atitiktą Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 951 „Dėl prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties patvirtinimo“ (toliau – Sumanios specializacijos kryptys), prioritetų teminiams specifiskumams (kai taikoma):

17.10.5.1. Energetika ir tvari aplinka (pagal Sumanios specializacijos krypties „Energetika ir tvari aplinka“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-291/4-176 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Energetika ir tvari aplinka“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“);

17.10.5.2. Įtrauki ir kūrybinga visuomenė (pagal Sumanios specializacijos krypties „Įtrauki ir kūrybinga visuomenė“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-290/4-175 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Įtrauki ir kūrybinga visuomenė“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“);

17.10.5.3. Agroinovacijos ir maisto technologijos (pagal Sumanios specializacijos krypties „Agroinovacijos ir maisto technologijos“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. V-59/4-48 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Agroinovacijos ir maisto technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“);

17.10.5.4. Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos (pagal Sumanios specializacijos krypties „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. V-133/4-88 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“);

17.10.5.5. Sveikatos technologijos ir biotechnologijos (pagal Sumanios specializacijos krypties „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m.

balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-422/4-293 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“);

17.10.5.6. Transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos (pagal Sumanios specializacijos krypties „Transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos“ prioritetų veiksmų planus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-363/4-239 „Dėl prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypties „Transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos“ prioritetų veiksmų planų patvirtinimo“).

17.10.6. pateikiama informacija apie atitiktį socialinio verslo kriterijams, rekomenduojamiems Socialinio verslo koncepcijoje (kai taikoma). Socialinio verslo kriterijai:

17.10.6.1. pagal savo įstatus ar kitą įstatymu nustatytą juridinio asmens steigimo dokumentą vykdoma nuolatine ekonomine veikla siekiama pagrindinio tikslo – išmatuojamo ir teigiamo socialinio poveikio;

17.10.6.2. gautas pelnas reinvestuojamas pagal iš anksto apibrėžtas pelno paskirstymo procedūras ir taisykles, kad būtų pasiekti pagrindiniai tikslai;

17.10.6.3. socialinis verslas yra valdomas atskaitingai ir skaidriai, įtraukiant į valdymą suinteresuotuosius subjektus ar jų teisėtus atstovus, kuriems daro poveikį vykdoma veikla;

17.10.6.4. socialinis verslas yra nepriklausomas nuo valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, viešojo sektoriaus organizacijų ir kitų organizacijų;

17.11. pareiškėjas užtikrina, kad verslo planą pradės įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo dienos. Paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Agentūrą ir prideda patvirtinimo dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus, sutartį dėl paslaugų teikimo ir kt.). Verslo plano įgyvendinimo pradžia nėra laikoma konsultacijų projekto įgyvendinimo ir administravimo klausimais ir kitų bendrųjų išlaidų kategorijai priskirtinų išlaidų pirkimo–pardavimo, paslaugų teikimo sutarčių sudarymas;

17.12. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – nuosavas lėšas, skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas, kuris turi būti pagrįstas verslo plano, finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška, pateikiant finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolos arba išperkamosios (finansinės) nuomos suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus;

17.13. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ataskaitos) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus

reikalavimus. Jeigu pareiškėjas iki paraiškos pateikimo dienos vykdė veiklą, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia patvirtintus tarpinių finansinių ataskaitų (už einamųjų metų ketvirčius) dokumentus (kai taikoma). Jeigu pareiškėjas, iki paramos paraiškos pateikimo dienos veiklos nevykdė, pateikiamas ūkinės veiklos pradžios balansas, kuriame turi būti nurodytas veiklos pradžioje buvęs turtas, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai;

17.14. investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“;

17.15. investicijos atitinka aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas taikomas, jei numatytos investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi). Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties gyvūnų gerovės, veterinarijos, maisto kokybės reikalavimams pateikia Agentūrai;

17.16. poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka. Šis reikalavimas netaikomas, kai Taisyklių 17.7 papunktyje numatytais atvejais kartu su paraiška pateikiamas statybą (naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą) leidžiantis dokumentas;

17.17. jei projekte numatyta vykdyti licencijuojamą veiklą ar veiklą, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, pareiškėjas licenciją, leidimą pateikia Agentūrai su paramos paraiška, arba įsipareigoja pateikti su galutiniu mokėjimo prašymu;

18. Taisyklių VI skyriuje nurodytos tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai turi būti užtikrinami iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.

19. Parama neteikiama:

19.1. pareiškėjui, gavusiam paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ ir „Parama smulkiems ūkiams“;

19.2. pareiškėjui, jei remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika), nustatoma, kad pareiškėjas galimai neteisėtai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas;

19.3. pareiškėjui, patiriančiam finansinių sunkumų, t. y., kuriam iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas;

19.4. jeigu pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė melagingą informaciją. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės gauti paramos pagal priemonę tuos kalendorinius metus, kuriais nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų, ir kitus kalendorinius metus;

19.5. pareiškėjų projektams, vykdomiems ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

20. Pareiškėjas neturi teisės gauti paramos nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos, kai sprendimas priimtas dėl:

20.1. Pareiškėjo, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Europos žuvininkystės fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) paramos teikimo ar sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo pranešta Europos Komisijai. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės gauti paramos vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

20.2. paramos neskyrimo ar paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės gauti paramos vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

21. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja (taikoma visiems pareiškėjams, nurodytiems Taisyklių 11 punkte):

21.1. pradėti projekto įgyvendinimo darbus, kaip nurodyta Taisyklių 3.2 papunktyje, ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo dienos;

21.2. kai parama išmokama dviem dalimis ir teikiamas vienas mokėjimo prašymas, finansų įmonės ar kredito įstaigos paskolos sutartį pateikti iki verslo plano įgyvendinimo pradžios. Kai parama išmokama trimis dalimis ir teikiami du mokėjimo prašymai, finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolos sutartį pateikti kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu. Jei per nurodytą laikotarpį paskolos sutartis nepateikiama, turi būti pateikiamas raštu patvirtinimas, kad atitinkamą projekto dalį pareiškėjas įgyvendins nuosavomis lėšomis;

21.3. užtikrinti, kad verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą įsigis iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui, pradėsiančiam veiklą);

21.4. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama nuo turto įsigijimo iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šio fakto patvirtinimo oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas, paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai pranešti Agentūrai. Įvykus įvykiui, kurio metu sunaikintas projekto lėšomis įgytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atstatyti jį ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir neblogesnių techninių parametrų;

21.5. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nenutraukti ar neperkelti gamybinės veiklos už programos įgyvendinimo teritorijos ribų, nepakeisti infrastruktūros objekto ar jo dalies nuosavybės teisių, nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų, projekto įgyvendinimo sąlygų. Leidimą įkeisti turtą finansų įmonei arba kredito įstaigai Agentūra gali suteikti tik tam paramos gavėjui, kuris paramos paraiškoje suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai finansų įmonei arba kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti kaip paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimo garantas. Projekto ir (arba) paramos sutarties pakeitimai atliekami Administravimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis;

21.6. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ataskaitas) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

21.7. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;

21.8. užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus;

21.9. užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi);

21.10. viešinti paramą, kaip nustatyta Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės);

21.11. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant susijusių įmonių ir (arba) įmonių partnerių atsiradimą bei šeiminės padėties pasikeitimus (kai paramos prašo fizinis asmuo);

21.12. sudaryti sąlygas asmenims, įskaitant nepriklausomus ekspertus, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta parama, kaip yra vykdomas projektas ir veikla po lėšų projektui įgyvendinti skyrimo iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

21.13. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

21.14. nuo paramos paraiškos pateikimo iki kontrolės laikotarpio pabaigos pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“ (toliau – Deklaracija), pateiktiems duomenims, ūkio subjektas (pareiškėjas – juridinis asmuo) įsipareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų pateikti Agentūrai;

21.15. ne mažiau kaip į 80 proc. kuriamų naujų darbo vietų įdarbinti kaimo gyventojus (sukūrus naujų darbo vietų kartu su mokėjimo prašymais ir metinėmis ataskaitomis pateikiamos darbo sutarčių kopijos ir ne senesnės kaip 15 d. d. pažymos apie naujų darbuotojų deklaruotą gyvenamąją vietą). Šį įsipareigojimą privalo išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

21.16. atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai, pareiškėjas turi užtikrinti projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu (išskyrus atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 45.3 ir 45.6 papunkčiuose);

21.17. užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruoti IS „Infostatyba“. Jeigu statybos užbaigimo dokumentų IS „Infostatyba“ registruoti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-411](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10500

21.18. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

21.19. tais atvejais, kai pareiškėjas neprašo paramos įrangos ir (arba) technikos įrengimui ir (arba) sumontavimui, įranga ir (arba) technika turi būti įrengta ir (arba) sumontuota ir veikti iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Jei įranga ir (arba) technika montuojama statiniuose, be kurių ji atskirai negali funkcionuoti, pareiškėjas vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu įsipareigoja pateikti statinių techninius projektus ir įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia.

21.20. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos (remiantis Galimai neteisėtai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika).

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS

22. Paramos suma vienam projektui – iki 40 000 Eur be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM). Parama teikiama kaip 100 proc. išmoka, tačiau ne didesnė negu nustatyta tinkamų finansuoti išlaidų vertė.

23. Parama skiriama verslo planui įgyvendinti.

24. Paramos gavėjas privalo investuoti visą paramos sumą, numatytą paramos paraiškoje ir verslo plane. Tuo atveju, jeigu įgyvendinus verslo planą dalis paramos lėšų nepanaudojama, pareiškėjas turi jas grąžinti Agentūrai.

25. Verslo planas laikomas tinkamai įgyvendintas, kai:

25.1. vykdoma numatyta veikla;

25.2. pasiekiami ekonominiai rezultatai ir rodikliai, numatyti verslo plane;

25.3. įgyvendinamos visos verslo plane numatytos investicijos;

25.4. sukuriamos naujos darbo vietos, numatytos verslo plane.

26. Pareiškėjas, paramos gavėjas verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones ir (arba) veiklos sritis.

27. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis *De minimis* reglamentu (ES). Bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, taip pat įmonėms partnerėms ir (arba) susijusioms įmonėms, sutuoktiniams, negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus.

28. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus galutinį mokėjimo prašymą ir

galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“).

IX SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

29. Projekte turi būti numatytos išlaidos, susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos ir ne didesnės nei numatytas paramos dydis. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, kiekvienai iš tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), pagrindžiantys numatytą investicijų vertę, pagal kurią pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Tuo atveju, kai pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės, paslaugos ar darbų kaina yra 10 proc. didesnė nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės, paslaugos ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti veiksmai. Prekių, paslaugų ar darbų tiekėjų komerciniai pasiūlymai kiekvienai išlaidai (turi būti pasirašyti tiekėjų atstovų), kiti dokumentai arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.) turi būti patvirtinta paties pareiškėjo. Tinkamas finansuoti išlaidas būtina aiškiai išvardyti pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikti bendra suma.

30. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

31. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

31.1. būtinos verslo planui įgyvendinti ir numatytos paramos paraiškoje ir verslo plane;

31.2. realiai suplanuotos, pagrįstos ir neviršijančios vidutinių rinkos kainų arba Ministerijos nustatytų įkainių;

31.3. patirtos (apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos (ir ne anksčiau), išskyrus bendrąsias išlaidas;

31.4. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir patirtos įgyvendinant projektą. Bendrosios išlaidos turi būti patirtos ne anksčiau kaip 6 mėn. iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąrašė, pateiktame Taisyklių 33 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Administravimo taisyklėse nurodytų pirkimo procedūrų;

31.5. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo apskaitą ir kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtintos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis bei įtrauktos į ilgalaikio turto apskaitos korteles, taip pat išlaidos, kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu.

32. Išperkamosios (finansinės) nuomos būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos transporto priemonės, kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąrašė, pateiktame Taisyklių 33 punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens patvirtinimą raštu, kuriame būtų patvirtinta, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.

33. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

33.1. projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas bei inžinerinių statinių nauja statyba. Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių rekonstravimą ar kapitalinį remontą, taip pat inžinerinių statinių naują statybą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

33.2. naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

33.2.1. speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui;

33.2.2. projektui įgyvendinti ir projekte numatyti veiklai vykdyti būtina specializuota technika ir (arba) įranga. Parama įsigyti N kategorijos N_1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr.

2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų;;

33.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

33.4. bendrosios išlaidos. Tinkamų finansuoti bendrųjų išlaidų suma be PVM negali būti didesnė kaip 2 200 Eur (du tūkstančiai du šimtai eurų) ir negali viršyti 10 proc. kitų tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis.

34. Netinkamos finansuoti išlaidos:

34.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 31 punkte nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 33 punkte;

34.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

34.3. smulkių buities reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

34.4. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

34.5. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

34.6. šių transporto priemonių įsigijimo:

34.6.1. L kategorijos ar jai prilyginamų (mopedų, motociklų, triračių, keturračių motociklų, bagių, kartingų ir pan.);

34.6.2. M kategorijos ir jai priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti) priemonių;

34.6.3. N kategorijos priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS, priemonių;

34.6.4. G kategorijai (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams;

34.6.5. O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD;

34.6.6. specialiosios paskirties transporto priemonių, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;

34.7. miškų (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai (kapoklės) ir žemės ūkio įranga ir technika;

34.8. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

34.9. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

34.10. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, paslaugas ar darbus nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse;

34.11. išlaidos, viršijančios vidutinės rinkos kainas arba Ministerijos nustatytus įkainius. Jeigu pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už vidutinės rinkos kainas arba nustatytus didžiausius įkainius, finansuojama pagal nustatytus įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal vidutinės rinkos kainas arba nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

34.12. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

34.13. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

34.14. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

35. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR VERTINIMO TVARKA

36. Paramos paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių 1 priede.

37. Paramos paraiška ir (arba) dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

38. Paraiškų priėmimo metu pareiškėjas gali pateikti tik vieną paramos paraišką.

39. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį, naudojantis ŽŪMIS portalo interneto prieiga adresu <https://zumis.lt> Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka (juridiniai asmenys paraiškas per ŽŪMIS gali teikti tik per įgaliotą fizinį asmenį). Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį arba faksu ir t. t.) pateiktos paraiškos nepriimamos. Jei dėl ŽŪMIS gedimo paskutiniąją kvietime teikti paramos paraiškas

nurodyto laikotarpio dieną nepavyksta pateikti paraiškos, paramos paraišką, jos priedus bei motyvuotą prašymą su įrodymais, kad paramos paraiškos nepavyko pateikti dėl ŽŪMIS gedimo paskutinįją kvietimo laikotarpio dieną, per 3 (tris) darbo dienas nuo paskutinės kvietimo dienos pareiškėjas gali pateikti spausdintine forma Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniams paramos administravimo skyriams adresais, nurodytais interneto svetainėje <https://www.nma.lt/>. Agentūra per 5 (penkias) darbo dienas išnagrinėja pareiškėjo pateiktą motyvuotą prašymą ir priima sprendimą dėl paramos paraiškos priėmimo ar nepriėmimo ir apie tai informuoja pareiškėją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-706](#), 2016-11-28, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27643

40. Paramos paraiškų pildymas, registravimas ir vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

42. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių pagal matematines skaičių apvalinimo taisykles.

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

43. Projektų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

44. Už atitiktį Taisyklėse nustatytiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius vienam pareiškėjui yra 100.

45. Projektų atrankos kriterijai:

45.1. pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas, ne trumpiau negu 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje, arba pareiškėjo (juridinio asmens, pradedančio veiklą) pagrindinis akcininkas (turintis daugiau kaip 50 procentų akcijų) (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju, pagrindinis akcininkas suprantamas kaip vienasmenis valdymo organas arba valdymo organo vadovas) – ne trumpiau negu 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje (paraiškos pateikimo dienai ir ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos nepertraukiamai yra deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje) – 5 balai;

45.2. projektui įgyvendinti prašoma mažesnės paramos sumos. Projektui įgyvendinti prašoma mažesnės paramos sumos nei galima didžiausia paramos suma, už kiekvieną sumažintą 1,5

procentinį punktą prašomos paramos sumos pareiškėjui suteikiamas 1 balas, bet ne daugiau kaip 30 balų (jeigu pareiškėjas prašo mažesnės nei 22 000 Eur (dvidešimt dviejų tūkstančių eurų) paramos sumos jam balai nesuteikiami) – 30 balų;

45.3. pareiškėjas (fizinis asmuo arba juridinio asmens pagrindinis akcininkas (turintis daugiau kaip 50 procentų akcijų) (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju, pagrindinis akcininkas suprantamas kaip vienasmenis valdymo organas arba valdymo organo vadovas):

45.3.1. iki 29 metų (imtinai) amžiaus – 25 balai;

45.3.2. nuo 30 iki 40 metų (imtinai) amžiaus – 15 balų;

45.4. pareiškėjas (fizinis arba juridinis asmuo) numato vykdyti licencijuotą veiklą, išskyrus licencijuotas veiklas, įtrauktas į neremiamų veiklų sąrašą – 5 balai;

45.5. projekte numatyta vykdyti socialinį verslą (pagal Socialinio verslo koncepcijos nuostatas) – 15 balų;

45.6. projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvoje (atitiktis šiam kriterijui vertinama paraiškos pateikimo metu pagal 2016 m. spalio mėn. duomenis http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/statistika_tab.aspx) – 10 balų;

45.7. nekilnojamas turtas, kuriame planuojama vykdyti projekte numatytą veiklą, pareiškėjui priklauso nuosavybės teise (privačios arba bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise) – 5 balai;

45.8. projektas atitinka Sumanios specializacijos strategijos prioritetinę (-es) kryptį (-is) – 5 balai.

46. Jei projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektui neskirta privalomo mažiausio 60 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

47. Papildomas paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka pagal pareiškėjo – fizinio asmens arba pareiškėjo – juridinio asmens pagrindinio akcininko (turinčio daugiau kaip 50 procentų akcijų) (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju, pagrindinis akcininkas suprantamas kaip vienasmenis valdymo organas arba valdymo organo vadovas) amžių (pirmumas teikiamas jaunesniems pareiškėjams).

XII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

48. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, teikia jas Agentūros nustatyta tvarka sudarytam Projektų atrankos komitetui, į kurio sudėtį įtraukiamas ir Ministerijos atstovas (-ai).

49. Projektų atrankos komitetas priima rekomendaciją dėl paramos skyrimo ar neskystimo.

50. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Priėmusi sprendimą skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

XIII SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

51. Mokėjimo prašymai ir (arba) papildomi dokumentai teikiami per ŽŪMIS. Kitais būdais (pvz., atnešus į Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinį paramos administravimo skyrių, paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

52. Parama išmokama dviem arba trimis dalinėmis išmokomis, atsižvelgiant į verslo plane numatytas veiklas per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo paramos sutarties pasirašymo dienos:

52.1. parama mokama dviem dalinėmis išmokomis, jeigu verslo planas įgyvendinamas per 3 metus. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 50 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui mokama po paramos sutarties pasirašymo dienos. Paskutinė 50 proc. išmokos dalis mokama, jeigu verslo planas tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą;

52.2. parama mokama trimis dalinėmis išmokomis, jeigu verslo planas įgyvendinamas per ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 50 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui mokama po paramos sutarties pasirašymo dienos. Antroji (tarpinė) išmokos dalis, sudaranti 30 proc. visos išmokos sumos, mokama, jeigu ne mažiau kaip 80 proc. išmokėtos paramos sumos yra investuota ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą. Trečioji, paskutinė 20 proc. išmokos dalis, mokama, jeigu verslo planas tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia galutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

53. Teikdamas mokėjimo prašymus, paramos gavėjas privalo pateikti išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo bei finansinės atskaitomybės dokumentus. Teikdamas paskutinį mokėjimo prašymą bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, paramos gavėjas pateikia finansinės atskaitomybės dokumentus už finansinius metus, kuriais buvo įgyvendintas verslo planas. Finansinės atskaitomybės dokumentų teikti nereikia juridiniams asmenims, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, šiuos dokumentus teikia Juridinių asmenų

registru. Jei verslo planas įgyvendinamas ne ilgiau kaip per 3 metus ir teikiamas vienas mokėjimo prašymas, minėti dokumentai teikiami ne vėliau kaip pirmaisiais metais po verslo plano įgyvendinimo metų. Jei verslo planas įgyvendinamas per ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį ir teikiami du mokėjimo prašymai, paskutinis mokėjimo prašymas teikiamas ne vėliau kaip per 6 mėnesius, pasibaigus ketvirtiesiems metams nuo verslo plano įgyvendinimo pradžios.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-411](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10500

54. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

55. Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas privalo pateikti dokumentus, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentus ir pirkimo procedūrų dokumentaciją.

56. Su galutiniu mokėjimo prašymu paramos gavėjas teikia galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

57. Paramos gavėjas, Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, verslo plano kontrolės laikotarpiu teikia Agentūrai užbaigto projekto metines ataskaitas.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

58. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas, sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo. Sankcijos taikomos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

59. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių.

60. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse ir Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų metodika).

61. Veiklos sričiai taikomos specifinės sankcijos yra šios:

61.1. parama neteikiama, jei:

61.1.1. paramos gavėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingos informacijos arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos. Tokiu atveju paramos gavėjas netenka teisės dalyvauti pagal priemonę ištisus kalendorinius metus, kuriais nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų, ir kitus kalendorinius metus;

61.1.2. remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, nustatoma, kad pareiškėjas sukūrė galimai neteisėtas sąlygas gauti paramą;

61.2. visa išmokėta parama susigražinama, jei:

61.2.1. verslo planas, nepradedamas įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo dienos;

61.2.2. galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos vertinimo metu nustatoma, kad verslo planas įgyvendintas netinkamai (nepasiekti verslo plane numatyti tikslai ir (arba) nepadarytos paramos paraiškoje suplanuotos investicijos, ir (arba) nepasiekti ekonominio gyvybingumo rodikliai). Sankcijos dėl nepasiektų priežiūros rodiklių nustatomos pagal Sankcijų metodikoje nustatytus taikymo principus ir dydžius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-411](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10500

61.2.3. vykdomas socialinis verslas (kai taikoma) neatitinka kriterijų, nustatytų Socialinio verslo koncepcijoje;

61.2.4. projektas neprisideda prie Sumanios specializacijos strategijos prioritetinių krypčių (kai taikoma);

61.2.5. paramos gavėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingos informacijos arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos;

61.3. visa parama arba jos dalis susigražinama neįgyvendinus atrankos kriterijų pagal Sankcijos metodikoje nustatytus dydžius;

61.4. dalis paramos susigražinama, jei Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas nepateikė dokumentų, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentų, taip pat pirkimo procedūrų dokumentaciją. Tokiu atveju susigražinama tokia paramos dalis, už kurią paramos gavėjas nepateikė reikalingų dokumentų.

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

62. Paramos gavėjas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka teikia Agentūrai projekto įgyvendinimo ataskaitas ir su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus elektronine forma, naudodamasis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Su projektu susijusios veiklos pagrindimo

dokumentai turi būti elektroninės formos (spausdintinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su projekto įgyvendinimo ataskaita).

63. Apskundimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

64. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

65. Projektinių dokumentų saugojimo reikalavimai, Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, susijusių su projektu, pateiktų pagal Priemonę, administravimu, vertinimu, atranka, paramos sutarčių rengimu, pasirašymu ir jose nurodytų įsipareigojimų laikymusi, mokėjimo prašymų administravimu, ir kita Taisyklėse nenurodyta informacija pateikiama Administravimo taisyklėse ir kituose su projektu rengimu ir įgyvendinimu susijusiuose teisės aktuose.

66. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

67. Pasikeitus šioms Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme numatyta kitaip.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-706](#), 2016-11-28, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27643

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 3D-574 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2016 metų paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-540](#), 2017-08-17, paskelbta TAR 2017-08-18, i. k. 2017-13457

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 3D-574 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2016 metais pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-209](#), 2018-04-10, paskelbta TAR 2018-04-11, i. k. 2018-05847

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 3D-574 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2016 metais pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-411](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10500

Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. 3D-574 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2016 metais pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

